

קו לחינוך

הקו שלך למידע חינוכי

גיליון 483 | י"ד אלול תשס"ט | 3.9.09 | משורר למנויים בלבד | kav1@bezeqint.net | www.kavnet.co.il
מו"ל ועורכת: סיגל בן ארצי | עריכה: מיכל חביב | המערכת: היסמין 1 רמת אפעל | טל. 03-6354484 | פקס. 03-6354490

מנכ"ל משה"ח; "תרומתי בקדנציה הנוכחית תהיה שינוי בתרבות הארגונית של משה"ח"

לדבריו, הדימוי הכולל של מערכת החינוך בקרב מקבלי ההחלטות הוא של מערכת לא יעילה

לשנות את הדימוי הזה, הסיכוי שלנו לקבל משאבים נמוך מאוד. הסיסמה 'החינוך הוא השקעה' לא תעזור לנו. מנכ"ל משה"ח הוסיף; "התרומה שלי בקדנציה הנוכחית תהיה שינוי בתרבות הארגונית של המשרד – מעבר מדיבורים על תשומות ותהליכים לדיבורים על תפוקות ותוצרים". לדבריו, התוצרים יבדקו במדדים אובייקטיביים.

שושני הוסיף, כי יפעל להכנסת המושג "אחריות" למערכת החינוך. לדבריו, משה"ח שוב לא יסתפק בהורדת הנחיות למערכת, אלא יבנה מערכת דיווחים על ביצועים, שתפעל "מלמטה למעלה". כיצד תפעל מערכת הדיווחים? לדברי שושני, כל מורה יצטרך להגדיר בתחילת השנה לתלמידיו ולהוריהם מה הוא מצפה מהם. בהמשך יצטרך המורה לדווח למנהל על ההספק שלו ועל הישגי התלמידים. המנהל ידווח למפקח ביה"ס על הישגי כל מורה. המפקח ידווח למנהל המחוז ומנהל המחוז – למנכ"ל המשרד. "כל אחד במערכת יקבל אחריות לתוצאות", סיכם שושני. שיטת הדיווח הזו תיושם גם לבקרה על האקלים הבית ספרי, על היעדרויות מורים ועל ניצול ימי הלימודים. לטענת ראשי משה"ח, כ-20% מימי הלימודים אינם מוקדשים כיום בבתי"ס להוראה ולמידה.

בשבוע שעבר הציג שר החינוך, גדעון סער, את תוכנית החינוך שלו לשנתיים הקרובות בוועדת החינוך של הכנסת (מצגת של התוכנית הועלתה לאתר קו לחינוך).

לשר החינוך נדרשו למעלה משעתיים כדי להציג את פרטי התוכנית המורכבת והמפורטת. למרות זאת, מדובר בתוכנית שהיקפה התקציבי מצומצם – כ-420 מיליון ש"ח לשנתיים הקרובות.

לכל אחד מסעיפי תוכנית החינוך יעדים ספציפיים, אך מרובם גם עולה מטרה מרכזית נוספת – שיפור התרבות הארגונית של מערכת החינוך. כך, לדוגמה, תוכנית היישום של אחד הסעיפים, העוסק בשיפור הישגים, כוללת שינוי מבני במזכירות הפדגוגית. במסגרת השינוי ימוזגו ועדות המקצוע עם ועדות תוכניות הלימודים, ויבנה מחדש האגף לתוכניות לימודים. כמו כן, ילווה יישום כל סעיפי התוכנית בהערכה ובקרה.

חיזוק למרכזיותו של השיפור הארגוני במטרות משה"ח בשנים הקרובות, ניתן למצוא בדברי מנכ"ל המשרד, שמשון שושני, בכנס ההיערכות של איגוד מנהלי המחלקות לחינוך. שושני ציין, כי הדימוי הכולל של מערכת החינוך בקרב מקבלי ההחלטות הוא של מערכת לא יעילה ולא אפקטיבית. "אם לא נצליח

משה"ח יקים ועדה שתגבש קריטריונים אחידים להפניית תלמידים לחינוך המיוחד

הוועדה תוקם בעקבות גידול חד שחל השנה במספר תלמידי החינוך המיוחד, העולה על הצפי

בשל הגידול במספר התלמידים בכיתות המשלבות או המקדמות. שושני הטיל למעשה את האחריות לגידול החד במספר התלמידים במסגרות אלו על ועדות ההשמה וועדות השילוב של משה"ח; "אין לנו מספיק שעות לתת כדי להדביק את היד הקלה של הוועדות. נצטרך לעשות משהו, אחרת המערכת לא תוכל לעמוד בזה. לתלמידים עם לקות קלה לא נוכל לתת שעות נוספות".

לשאלת קו לחינוך באלו צעדים ינקוט המשרד כדי לפתור את הבעיה, נמסר ממשה"ח, כי מיד לאחר פתיחת שנת הלימודים ימנה המשרד ועדה בראשותה של מנהלת המינהל הפדגוגי, לאה רוזנברג. הוועדה תגבש קריטריונים אחידים להפניית תלמידים לחינוך המיוחד, וקווים מנחים לעבודת ועדות ההשמה. עוד נמסר, כי הוועדה תכלול נציגים מהפיקוח על החינוך הרגיל ומהפיקוח על החינוך המיוחד, נציגים של רשויות מקומיות ונציגים של משרד הבריאות.

בתוכנית החינוך, שהציג בשבוע שעבר שר החינוך, גדעון סער, נפקד מקומו של החינוך המיוחד. אין בתוכנית גם התייחסות כלשהי להמלצות דו"ח "ועדת דורנר לבחינת מערכת החינוך המיוחד", שהוגש רק לפני כחצי שנה.

בעיה חמורה אף יותר בחינוך המיוחד השנה, היא מחסור תקציבי. המחסור נוצר בשל גידול חד במספר התלמידים בחינוך המיוחד, העולה על הצפי. בתשובה לשאלה בנושא זה בכנס איגוד מנהלי המחלקות לחינוך, אמר מנכ"ל משה"ח, שמשון שושני, כי למשרד חסרות השנה שעות בחינוך המיוחד. שושני ציין, כי המחסור נוצר למרות שלא קוצצה אפילו שעה אחת מתקציב החינוך המיוחד, ומשרד האוצר אף העניק למשה"ח את התקציב הנדרש למימון הגידול הטבעי הצפוי במספר התלמידים.

לדבריו, הבעיה לא נוצרה בשל גידול במספר התלמידים הלומדים השנה בבתי"ס של החינוך המיוחד, אלא

35 בתי"ס המקיפים של רשת עמל הופכים ל"בתי"ס רב תחומיים"

זאת במסגרת המיתוג מחדש של הרשת, המלווה במסע פרסום רחב היקף בכלי התקשורת

רשת בתי"ס מקצועיים, שלא שיקפה נכונה את התמונה האמיתית במרבית בתי"ס שבבעלותה. ד"ר אשכנזי מדגישה, כי כיום לומדים מרבית תלמידי הרשת בבתי"ס המקיפים הגדולים, ורק מיעוטם – בבתי"ס המקצועיים-טכנולוגיים "המסורתיים". לדבריה, בתי"ס המקיפים מגיעים להישגים גבוהים מאוד, וראויים לתדמית של בתי"ס מובילים במקצועות מתקדמים, כמו הנדסת תוכנה. ד"ר אשכנזי מוסיפה, כי החזון של בתי"ס הרב תחומיים יהיה להצמיח תלמידים בעלי השכלה רחבה ומגוונת, שתאפשר להם להתמודד בהצלחה עם מקצועות העתיד. לדבריה, בבתי"ס הרב תחומיים יתאפשר לתלמידים לעסוק במקצועות אינטגרטיביים, למשל במקצוע חקר המוח, המשלב ביולוגיה, מתמטיקה ומחשבים. בתי"ס הרב תחומיים יציעו מגוון אפשרויות בחירה מתוך מגמות ותחומים רבים, ושילובים בלתי שגרתיים ביניהם.

במהלך השנה יעברו סגלי בתי"ס הרב תחומיים מגוון השתלמויות העשרה, ובהן השתלמויות לרכזים פדגוגיים, לרכזי התקשוב הבית ספריים ולרכזים החברתיים.

ברשת עמל לומדים השנה כ-33,000 תלמידים, לעומת 28,000 תלמידים בתשס"ט. לרשת הצטרפו ארבעת בתי"ס התיכוניים בדימונה – אחווה, אפלמן, זימן וליהמן, שהיו מעתה רב תחומיים. כמו כן הצטרפו לרשת ביי"ס השלום בחורה, תיכון קלנסווה ותיכון ערערה, שאף הם יהיו בתי"ס רב תחומיים.

רשת עמל פותחת את השנה במיתוג מחדש, המלווה במסע פרסום נרחב בכלי התקשורת. הרשת תיקרא מעתה "קבוצת עמל". כמו כן ייקרא כל אחד מ-35 בתי"ס המקיפים, שבבעלות הרשת ובפיקוח משה"ח, "ביה"ס הרב תחומי – רשת תיכונים ומכללות מקבוצת עמל". כידוע, בנוסף לתיכונים המקיפים שייכים לרשת עמל גם 22 בתי"ס טכנולוגיים-תעשייתיים, שבפיקוח משרד התמ"ת, ושמונה מח"טים – מרכזי חינוך

מנכ"ל רשת עמל, שמעון כהן, מדגיש, כי השינוי בבתי"ס הרב תחומיים יהיה בעיקר פדגוגי.

טכנולוגי, שבפיקוח משה"ח. שמותיהם של בתי"ס אלה לא ישתנו. מנכ"ל רשת עמל, שמעון כהן, מדגיש, כי השינוי בבתי"ס הרב תחומיים יהיה בעיקר פדגוגי. לדבריו: "שינוי השם נובע מהכרת הנהלת קבוצת עמל בכך, שאנו חיים כיום בעולם המשתנה בקצב מהיר מאוד. מדור התלמידים הנוכחי נדרש להפגין יכולות רבות בעת ובעונה אחת, כמו גם ידע רב במקצועות חדשים. מכאן, שכלל שיהיה בידי התלמיד מגוון רחב יותר של כלים ותחומי ידע, הוא יהיה מעודכן יותר ומוכן לעולם המשתנה של המחר. בתי"ס הרב תחומיים יענו על צורך זה". לדברי מנהלת המינהל לפדגוגיה של הרשת, ד"ר רונית אשכנזי, המיתוג מחדש נחוץ, מכיוון שלעמל הייתה עד כה בציבור תדמית של

מנכ"ל רשת אורט; "מצבה הכלכלי של הרשת הוא הטוב ביותר מזה שנים רבות"

רשת אורט גייסה בשנה האחרונה 40 מיליון ש"ח מתרומות

במגזר היהודי ולמורשות הערבית והדרוזית במגזרים אלו, קידום הזיקה למדינה, פיתוח מנהיגות צעירה, עזרה לזולת ותרומה לקהילה בקרב התלמידים, הטמעת חדשנות טכנו-מדעית, שיפור ההישגים ומניעת נשירה.

יעד נוסף של הרשת הוא קידום המצוינות. במסגרת יעד זה ימשיך השנה פרויקט צייס אקדמיה, למרות שקרן צייס, שמימנה אותו, הפסידה את הונה בהונאת הענק של מאדוף. במסגרת הפרויקט לומדים תלמידים מצטיינים מהרשת במוסדות להשכלה גבוהה. בפרויקט, שימומן השנה מתקציב הרשת, ישתתפו כ-1,200 תלמידים.

רשת אורט הנהיגה אשתקד במספר בתי"ס מענק למורים מצטיינים, בסך 5,000 ש"ח למורה. לדברי פלג, הפרויקט ימשיך ואף יוכפל בתש"ע, למרות ביקורות על התגמול הדיפרנציאלי למורים, והתלונות ממורים שלא קיבלו אותו. זאת ועוד, השנה יקבלו את המענק כ-10% מהמורים ברשת. "לא ייתכן שלא נוכל לתגמל מורים טובים ואנושיים יותר", אומר פלג. השנה יונהג ברשת אורט גם מודל של תגמול למנהלים מצטיינים. המנהלים ייבחרו על פי מספר מדדים. כל אחד מהמנהלים יקבל מענק בסך 15 אלף ש"ח. הפרויקט יוכפל בשנת תשע"א, ויקיף כ-10% מהמנהלים ברשת.

רשת אורט גייסה תרומות בהיקף של 40 מיליון ש"ח במהלך השנה האחרונה. על כך דיווח מנכ"ל הרשת, צבי פלג, בכנס היערכות למנהלים לקראת פתיחת שנת הלימודים, שהתקיים במכללת אורט הרמלין בנתניה. פלג ציין, כי 99% מהתרומות לרשת היו ייעודיות ומכוונות לבתי"ס ספציפיים. התרומות יועדו לפרויקטים, סיוע לתלמידים נזקקים, הסעות וציוד. לדבריו: "כשיש עשייה, איכות ונשמה – יש תרומות".

פלג הוסיף: "מצבה הכלכלי של אורט ישראל הוא הטוב ביותר מזה שנים רבות. הכסף יביא איכות ותוצרים טובים יותר במוסדות החינוך שלנו". בבעלות רשת אורט בתש"ע 189 בתי"ס ומכללות. לרשת הצטרפו 10 בתי"ס על יסודיים; בן גוריון בעפולה, תיכון דתי פסגה בלוד, ביי"ס אום בטין במועצה המקומית אבו בסמה, שלושת בתי"ס המקיפים של רמלה, מקיף טובה זנגריה, ביי"ס דקל וילנאי במעלה אדומים וביה"ס הטכנולוגי בערד. מנכ"ל רשת אורט ציין, כי 25 בתי"ס ביקשו להצטרף לרשת בתש"ע.

לטענתו, רשת אורט אינה מעוניינת לקלוט בתי"ס ביישובים חזקים במרכז הארץ, אלא בפריפריה ובמגזר הלא היהודי, מתוך רצון לשרת את המדינה ואת צרכיה. יעדי רשת אורט בתש"ע הם: קידום הזיקה למורשת היהודית

יש כפל מבצעים גם מתנה וגם הנחה

תרמיל "מגיש עזרה ראשונה" וגם הנחה למוסדות הסוגרים חוזה שנתי לליווי טיולים בשנת הלימודים הקרובה

לקבלת טופס הזמנה: <http://www.hovshim.com> • info@hovshim.com

נייד: 052-3338881 • משרד - 101-599-599-1

מרכז השלטון המקומי יעניק לשר החינוך "שנה שקטה" ללא שביתות

כה ניתנו הקלות שונות גם לתלמידים שלא עמדו בקריטריונים. כך, למשל, מומנו בשנים האחרונות הסעות לתלמידים מהצפון, שלא עמדו בקריטריונים, מהתקציב לשיקום הצפון. בוחבוט ציין, כי מספר התלמידים הזכאים להסעות במעלות-תרשיחא ירד השנה ל-160 בלבד, לעומת 700 אשתקד, דבר המעמיד אותו כראש עיר בדילמה קשה. לדבריו, הנפגעים העיקריים הם תלמידים שאינם עומדים בקריטריונים, המתגוררים באזורים הרריים או חמים, ותלמידים הנאלצים לחצות "כבישים אדומים" בדרכם לבתי"ס. לטענתו, תקציב משה"ח שמיועד להסעות במקרים חריגים אלו, העומד על כ-2.5 מיליון ש"ח, אינו מספיק. בעיה נוספת שציין יו"ר מרכז השלטון המקומי, היא המחסור במאבטחים מיומנים במוסדות החינוך. לטענתו, מרבית המאבטחים בבתי"ס לא הוסמכו לתפקידם, וחלק מהם אפילו לא שירת בצה"ל. לדבריו, כדי להביא מאבטחים מוסמכים למוסדות החינוך, יש להעלות את שכר המאבטחים במידה ניכרת, ולאשר את המקצוע כ"עבודה מועדפת" ליוצאי צבא.

מרכז השלטון המקומי החליט להעניק לשר החינוך, גדעון סער, "שנה שקטה" ללא שביתות. על כך הודיע יו"ר מרכז השלטון המקומי, שלמה בוחבוט, בתדרוך עיתונאים לקראת פתיחת שנת הלימודים. לדבריו, החלטה זו לוותה בהתלבטויות רבות, בגלל בעיות בתחום החינוך שעדיין לא נפתרו. "פירטנו את כל הבעיות בפני שר החינוך, וניתן לו זמן לפתור אותן עד לפתיחת שנת הלימודים הבאה", הוסיף בוחבוט. אחת הבעיות המרכזיות היא צמצום הזכאות להסעות למוסדות החינוך. בוחבוט טוען, כי השנה לא יהיו זכאים להסעות אלפי תלמידים שקיבלו אותן בתשס"ט. לדבריו, הסיבה לכך היא הקפדתו היתירה בתש"ע של משה"ח, שאת ההסעות יקבלו רק תלמידים העומדים בקריטריונים שהציב המשרד. הזכאות נקבעת על פי מדידה מדויקת של המרחק מבתי התלמידים לבתי"ס, באמצעות מערכת GIS ממוחשבת. לטענה כי המערכת הממוחשבת משמשת כבר מספר שנים לבדיקת זכאותם של התלמידים להסעות, ענה בוחבוט, שעד

רשת אמי"ת; "אנחנו לא ממיינים תלמידים על רקע עדתי או דתי"

לכל מנהל מלווה, שיסייע לו להגיע להישגים שהוצבו על ידי הנהלת הרשת. המלווים נבחרו על ידי המחלקה הפדגוגית של הרשת, וישמשו כאנשי קשר בינה לבין מנהלי בתי"ס. מרשת אמי"ת נמסר, כי המלווים הם בדרך כלל מנהלי בתי"ס ותיקים שהצליחו בתפקידם, בעלי ראייה מערכתית ויכולת בינאישית גבוהה.

"רשת אמי"ת חרטה על דגלה מאז ומתמיד את חיזוק החינוך הציבורי. אנחנו סבורים שמצוינות צריך להשיג בכל הרבדים של החינוך, ובמיוחד בפריפריה". כך אומר מנכ"ל הרשת, ד"ר אמנון אלדר, בראיון לקו לחינוך לקראת פתיחת שנת הלימודים. לדבריו, בתי"ס של הרשת, כולל הישיבות והאולפנות, אינם ממיינים תלמידים בשל רקע עדתי או דתי. ד"ר אלדר מוסיף, כי רשת אמי"ת משקיעה רבות בבתי"ס בפריפריה. לדבריו, ההשקעה מניבה פירות; בבתי"ס של רשת אמי"ת בשדרות ובבאר שבע היה שיעור הזכאות לבגרות כ-85%. ד"ר אלדר מדגיש, כי הרשת אינה יכולה לקבל את הגישה המסתגרת והממיינת של בתי"ס הפרטיים הדתיים. "לצערי בחינוך הדתי תופעה זו רחבה", הוא טוען. עם זאת מציין מנכ"ל אמי"ת, כי חמישה מבין 76 בתי"ס של הרשת מקבלים רק תלמידים המצטיינים בלימודים. מדובר בבתי"ס העל-אזוריים הטכנולוגיים, כמו ב"ס אמי"ת בר אילן ברמת גן.

במוסדות החינוך של רשת אמי"ת לומדים בתש"ע כ-20 אלף תלמידים. ברשת מונו השנה תשעה מנהלים חדשים. רשת אמי"ת פתחה שני מוסדות חינוך חדשים; ישיבה תיכונית שש-שנתית צומחת בפתח תקווה ומדרשה לבנות בירוחם בשם באר, המשלבת לימודי יהדות בעבודה בפריקטים קהילתיים בתחומי חינוך ורווחה. במדרשה לומדות התלמידות במשך שנה לאחר סיום התיכון, ואחר כך מתגייסות לצה"ל או לשירות לאומי. אחת המטרות המרכזיות של רשת אמי"ת היא קידום המצוינות. כדי לקדם יעד זה מעניקה הרשת, מזה כשלוש שנים, מענק מיוחד למנהלים ולמורים מצטיינים. לדברי ד"ר אלדר, המדדים לקבלת המענק הם מצוינות בהישגים, בחינוך לערכים ובאקלים הבית ספרי. אחד המדדים למצוינות ערכית הוא שיעור בוגרי ביה"ס המשרתים שירות משמעותי בצה"ל. האקלים הבית ספרי נמדד באמצעות שאלונים, שפותחו ביחד עם מכללת בית ברל. ד"ר אלדר מוסיף, כי השנה יודגש במיוחד בבתי"ס של הרשת נושא המאבק באליומות.

ברשת אמי"ת תופעל תוכנית פדגוגית חדשה לקידום מנהלי בתי"ס, בשם "מלווים חינוכיים". במסגרת התוכנית יוצמד

התחילו את השנה החדשה עם תוכנה חדישה

✓ חינוכי שכר	✓ מערכת רישום
✓ מערך שיווק, SMS, דוא"ל	✓ הפקת קבלות
✓ ניהול מלאי	✓ חשבוניות מס
✓ ממשקים להנהלת חשבונות	✓ חיובי אשראי
✓ ייבוא וייצוא נתונים	✓ חיוב באמצעות ה"ק

אלו הם רק חלק מהפתרונות שניתן למצוא בתוכנת

מנח"ה - מערכת ניהול חוגים והדרכה

מבית אור-סופט מערכות מידע

בית תוכנה שהוא הרבה יותר מבית.

אור-סופט מערכות מידע

טלפון: 03-9410550 נייד: 050-5504934

רח' היצירה 11, ראשון לציון 75493 orsoft@netvision.net.il

חווית לימודים מעמיקה

שולמו אבון עמית | י.ג.כ

ECOCEAN

מחקר ימי וחינוך סביבתי

עמותת אקו-אושן חונכת את מרכז "מגלים" ללימודי הים והסביבה בשדות-ים, ומזמינה את בתי הספר להיכרות חווייתית עם סביבת החוף הים תיכוני של ישראל.

הרצאות בנושאי אקולוגיה וביולוגיה ימית • פיתוח מודעות סביבתית • מגוון פעילויות נוספות

לפרטים: אסף אריאל - מתאם החינוך

www.ecoocean.co.il • asaf@ecoocean.com • 054-4912673

במחוז חיפה; מדיניות משמעת תקיפה מול גם שקיפות כלפי ההורים

המשמעת יאכפו והאקלים הבית ספרי ישתפר. זבידה מציין, כי בשנת הלימודים הנוכחית יחברו תקנוני התנהגות בכל בתי"ס במחוז שטרם עשו זאת. התקנונים יחייבו את התלמידים, ההורים והמורים כאחד. כמו כן יאסר השימוש במכשירים סלולאריים במהלך הלימודים. "אני מאמין כי יש לטפל מיידית בבעיות משמעת בביה"ס – גם אם הדבר כרוך בהפסקת הלימודים בכיתה, ואפילו בביה"ס כולו, כדי לטפל בבעיה", הוא מוסיף.

השנה יושם דגש במחוז גם על שקיפות במתן המידע להורים בכל התחומים הנוגעים להתנהלות ביה"ס ולתוכניות הלימודים. "שקיפות גדולה כלפי ההורים מצביעה על חוזק של ביה"ס. אם יש בעיה צריך לשתף את ההורים ולא לנסות לטאטא אותה מתחת לשטיח". הדברים הרי תמיד מגיעים בסוף לתקשורת ומתפרסמים, מציין זבידה.

לקראת פתיחת שנת הלימודים הוכנה במחוז תוכנית עבודה שנתית מבוססת נתונים, ובה מפורטים יעדי, תוכניות הלימודים, הפעילויות החברתיות ופעילויות הייעוץ. בכנס ההיערכות המחוזי, שהתקיים בשבוע שעבר, השתתפו שר החינוך, גדעון סער, ומנכ"ל משה"ח, שמשון שושני. מנכ"ל משה"ח שיבח בכנס את הנהלת המחוז על תוכנית העבודה המפורטת, והיעדים שהוצגו בה במונחים כמותיים.

בשנת הלימודים הנוכחית יחברו תקנוני התנהגות בכל בתי"ס במחוז שטרם עשו זאת. התקנונים יחייבו את התלמידים, ההורים והמורים כאחד.

במוסדות החינוך במחוז חיפה לומדים השנה כ-160 אלף תלמידים בגילאי גן ועד י"ב. במחוז מונו 50 מנהלי בתי"ס חדשים. בתש"ע מצטרפים לרפורמת אופק חדש 50 בתי"ס במחוז. בסך הכל מיישמים את הרפורמה 140 בתי"ס במחוז, מהם 10 חטיבות ביניים. כמו כן, מצטרפים לרפורמה 50 גני ילדים בנשר ובקריית טבעון.

במחוז נפתחים שישה בתי"ס חדשים. שלושה בתי"ס נסגרו בשל מספר התלמידים המועט; מעלה כרמל וקישון בחיפה ולוחמי הגטאות בקריית אתא. בראיון לקו לחינוך אומר מנהל המחוז, אהרון זבידה, כי מהלך סגירת בתי"ס בוצע בצורה מסודרת. לדבריו, התלמידים והמורים שובצו בבתי"ס אחרים. זבידה מציין, כי המחוז העניק לבתי"ס הקולטים שעות תגבור לשילוב מיטבי של התלמידים מבתי"ס שנסגרו. לטענתו: "סגירת בתי"ס הייתה לטובת התלמידים". מנהל המחוז מנהיג כבר שנים לא מעטות מדיניות תקיפה כנגד הפרות משמעת וגילויי אלימות בקרב תלמידים. לדברי זבידה: "על פי המשנה הסדורה שלי, לכללי משמעת ברורים בביה"ס יש קשר ישיר עם הישגים גבוהים, מכיוון שהם מאפשרים להקדיש זמן רב יותר להוראה-למידה". לדבריו, ב"ס המשכיל לשתף את מועצת התלמידים וההורים בהכנת תקנון מחייב, מגדיל את הסיכוי שכללי

במחוז תל אביב; שני שלישים מבתי"ס היסודיים כבר ב"אופק חדש"

פעילות זו עלה, תוך חמש שנים, שיעור בתי"ס היסודיים במחוז המשתתפים בפרויקט "מצעד הספרים" מ-49% ל-95%. כמו כן הוקמו עשרות ספריות חדשות בבתי"ס במחוז ו-11 ספריות נוספות יוקמו במהלך שנת 2010.

תחום נוסף שמטפח המחוז הוא שיתוף הפעולה עם 12 הרשויות המקומיות בתחומי. בכנס שהתקיים לקראת פתיחת שנת הלימודים, סיפרה מנהלת המחוז היוצאת, אורלי פרומן, על שיתוף הפעולה שהנהיגה עם 12 רשויות מקומיות במסגרת תוכנית "צוות עיר". בכל צוות עיר משתתפת ההנהגה החינוכית היישובית, כולל נציגים מהחינוך הבלתי פורמלי, ומפקח בכיר מהמחוז. לדברי פרומן: "הארגון הזה עובד ועובד טוב".

מנהלת מחוז תל אביב פרשה מתפקידה בשבוע שעבר, בעקבות מינויה למנכ"לית משרד התרבות והספורט. מפקח המחוז, שמואל גרוס, ישמש כממלא מקום מנהל המחוז עד לבחירת המנהל הקבוע במכרז.

במחוז תל אביב לומדים השנה כ-180 אלף תלמידים בגילאי גן ועד י"ב. במחוז מונו 22 מנהלים חדשים וחמישה מנהלים נוספים ישמשו כממלאי מקום למנהלים בחופשה. השנה נפתח רק ב"ס חדש אחד במחוז – ביה"ס היסודי יעקב כהן בקריית אונו. בתש"ע מצטרפים במחוז לרפורמת אופק חדש 138 מוסדות חינוך; 55 בתי"ס יסודיים, 16 חטיבות ביניים ו-67 גני ילדים. בסך הכל יישמו את הרפורמה 223 מוסדות חינוך במחוז. כשני שלישים מ-184 בתי"ס היסודיים במחוז כבר הצטרפו לאופק חדש. ביישובים אור יהודה, אזור, כפר שמריהו, קריית אונו ורמת השרון, מיישמים כל בתי"ס היסודיים את רפורמה.

יעדי המחוז לתש"ע הם; פיתוח ההון האנושי, קידום הישגים, חינוך לאורך כל היום, חיזוק מנהיגות חינוכית ערכית, שקיפות מידע, פיקוח ובקרה.

מחוז תל אביב פועל בשנים האחרונות לטיפוח הקריאה. במסגרת

במחוז מרכז; 100 מנהלים חדשים

לצה"ל. כמו כן יתמקד המחוז בחיזוק שותפויות עם גורמים שונים במערכת ומחוץ לה, פיתוח מקצועי של מנהיגות חינוכית, השבת ההון האנושי בקרב מנהלי המחוז, המפקחים, המדריכים והמורים, טיפוח תכנון כבסיס לביצוע, הערכה ומשוב.

במחוז נפתחו השנה 22 בתי"ס חדשים; 9 בתי"ס יסודיים, 10 בתי"ס על יסודיים ו-3 בתי"ס לחינוך מיוחד.

3 בתי"ס נסגרו בשל מספר התלמידים המועט; ביה"ס היסודי ממלכתי-דתי עציון בכפר סבא, ביה"ס היסודי ממלכתי דוד בנתניה וביה"ס המקצועי ממלכתי-דתי אחוזת יעקב בגן יבנה.

השנה מצטרפים לרפורמת אופק חדש 141 בתי"ס במחוז, מהם 21 חטיבות ביניים. בסך הכל מיישמים את הרפורמה 300 בתי"ס במחוז. כמו כן הצטרפו לרפורמה כל גני הילדים במועצה האזורית חבל מודיעין.

בבתי"ס ובגני הילדים במחוז מרכז ילמדו השנה 347,238 תלמידים. במחוז מונו 100 מנהלי בתי"ס חדשים. לקראת פתיחת שנת הלימודים ערך המחוז שני ימי היערכות למנהלים החדשים, שעסקו בניהול כוח אדם וכספים, היבטים משפטיים של ניהול מוסד חינוך, שעות תקן, קשר עם כלי התקשורת ועוד. לדברי אחת ממשתתפות ימי היערכות, מנהלת ב"ס נווה נאמן בהוד השרון, זמירה ברעם, ימי ההיערכות סיפקו למנהלים החדשים כלי עזר חשובים והעניקו להם תחושת שותפות. המנהלים החדשים במחוז ילוו השנה על ידי מנהלים חונכים.

מטרות המחוז לשנתיים הקרובות הן; קידום ההישגים הלימודיים, חתירה למצוינות, קידום תהליכי חשיבה, קידום תהליכי הוראה-למידה משמעותיים, טיפוח אקלים המחזק תחושת מוגנות, טיפול בנוער בסיכון, העצמת ההתנדבות והעמקת המוטיבציה לגיוס

במחוז דרום; תנופת בינוי בתי"ס במגזר הבדואי

למערכת החינוך במגזר הבדואי תקציבים ייעודיים לתגבור לימודי, מניעת הנשירה, פיתוח מקצועי של עובדי ההוראה ופיתוח תרבות הפנאי.

השנה מצטרפים לרפורמת אופק חדש 26 בתי"ס יסודיים ו-126 גני ילדים במחוז. בסך הכל משתתפים ברפורמה 226 בתי"ס יסודיים במחוז, שהם כ-76% מבתי"ס בחטיבת גיל זו.

במחוז יונהגו השנה תוכניות לשיפור איכות ההוראה. אחת התוכניות היא "מורה מלווה מורה" – חניכה אישית למורים חדשים בשנת ההוראה הראשונה שלהם. במסגרת התוכנית תינתן הדרכה אישית לכ-120 מורים על ידי מורים חונכים מצטיינים. כל מורה חונך יעניק תמיכה מקצועית, חברתית ורגשית לשניים-שלושה מורים חדשים. מטרת התוכנית הן לחזק ולפתח את כישורי ההוראה ויכולות התקשורת של המורים החדשים. התוכנית תלווה בהערכה חיצונית של מכללת קיי.

במסגרת תוכנית נוספת, בשם "אקדמיה לחונכות", משמשים מורים מקצועיים מהחינוך העל יסודי במגזר הבדואי כחונכים לפרחי הוראה בדואים. בתוכנית, שהחלה לפעול במתכונת ניסוי בתשס"ט, משתתפים 18 סטודנטים להוראה ו-15 מורים מקצועיים מביה"ס העל יסודי עמל אלנור בערעה. ביה"ס משמש כבי"ס מדגים לתוכנית. רכזי המקצוע בביה"ס משתתפים בהכשרה מיוחדת באוניברסיטת בן גוריון.

במוסדות החינוך במחוז דרום ילמדו השנה 231,320 תלמידים בגילאי גן ועד י"ב. במחוז מונו 28 מנהלים חדשים. כמו כן נפתחו במחוז שמונה בתי"ס, מהם שבעה במגזר הבדואי. חמישה בתי"ס נוספים במגזר הבדואי הועתקו למבני קבע. יש לצייין, כי בארבע השנים האחרונות נפתחו במחוז 30 בתי"ס, מהם 20 במגזר הבדואי.

במועצה האזורית לכיש נפתח ב"ס יסודי, שבו משולבים תלמידים מהמגזר הממלכתי-דתי ומהמגזר החילוני. תוכניות הלימודים בביה"ס יותאמו לאופיו המיוחד.

במועצה האזורית לכיש נפתח ב"ס יסודי, שבו משולבים תלמידים מהמגזר הממלכתי-הדתי ומהמגזר החילוני. תוכניות הלימודים בביה"ס יותאמו לאופיו המיוחד. במועצה אזורית אבו בסמה נפתחו שני בתי"ס יסודיים, בחורה נפתחו ב"ס יסודי וחטיבת ביניים צומחת, בכסיפה – שני בתי"ס יסודיים וברהט – חטיבת ביניים צומחת.

מהמחוז נמסר, כי בניית בתי"ס במגזר הבדואי מתקיימת במסגרת תוכנית אב מקיפה. במסגרת התוכנית גם מועברים

במחוז צפון; מערכת ממוחשבת לניהול פניות ותלונות

ובמיוחד תנועות הנוער. יישום היעדים ילווה במעקב ובקרה. מחוז צפון הטמיע בשנתיים האחרונות את המערכת האירופאית למצוינות ארגונית ושיפור איכות השירות – EFQM. על עשייה זו זכתה לאחרונה מנהלת המחוז בפרס הלאומי לאיכות ומצוינות על שם יצחק רבין.

מחוז צפון הוא הראשון מבין מחוזות משה"ח, המפעיל השנה (במתכונת ניסוי) מערכת ממוחשבת לניהול פניות ותלונות. המערכת, ששמה הוא CRM, פותחה במינהל מערכות מידע במשה"ח. באמצעות המערכת ניתן יהיה לעקוב בזמן אמת אחר הטיפול בכלאף פניות ותלונות, המתקבלות במחוז מדי שנה.

במחוז צפון ילמדו השנה כ-310 אלף תלמידים בגילאי גן ועד י"ב. במערכת החינוך בצפון נקלטו 77 מנהלים חדשים. 310 בתי"ס ו-97 גני ילדים בצפון יישמו השנה את רפורמת אופק חדש.

בכנס ההיערכות המחוזי לקראת פתיחת שנת הלימודים, אמרה מנהלת המחוז, אורנה שמחון, כי השנה תצוין במחוז כ"שנת פדגוגיה והישגים". לדבריה, יושם דגש על תפוקות ושיפור ההישגים בכל התחומים. יעדי המחוז העיקריים השנה הם; צמצום היעדרויות מורים, קידום אוכלוסיות חלשות, קידום מצוינות, חדשנות ויזמות, צמצום הנשירה, העמקת החינוך הערכי וההתנדבות, שיפור האקלים החינוכי, פיתוח ההון האנושי בהוראה, פיתוח מסגרות חינוך בלתי פורמאליות,

במינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי; 5,000 תלמידים חדשים בפנימיות

אקסטרניים, ללא הסכמת הרשות המקומית שבה הם מתגוררים. בתגובה מצוין שילה, כי על פי הוראת משה"ח החינוך אין לקבל תלמידים לבתי"ס של כפרי הנוער ללא אישור מהרשות המקומית. לדבריו הבעיה הייתה רק בהיקף מצומצם, והיא תטופל. לדבריו מנהל המינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי, יתקיימו השנה בבתי"ס ובפנימיות המינהל מגוון רחב של תוכניות לקידום הלמידה. אחת מהתוכניות, ששמה הוא +10, תופעל בפנימיות שבהן שיעור הזכאות לבגרות נמוך מ-40%. שילה מצוין, כי ממוצע הזכאות לבגרות בבתי"ס שבפיקוח המינהל עמד בתשס"ח על כ-61%. כמו כן יתקיימו בבתי"ס האזוריים ובפנימיות תוכניות רבות בנושאי ערכים, שיפור האקלים ומניעת אלימות, שפותחו במשה"ח ובמינהל עצמו.

שילה מוסיף, כי המינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי נערך בצורה יסודית לקראת פתיחת הלימודים לתרחיש של התפשטות מגפת שפעת החזירים. לדבריו, ההיערכות הודגשה במיוחד בפנימיות, שבהן שוהים התלמידים במשך כל שעות היום. לאחרונה אף התקיים כנס בנושא זה לאחיות הפנימיות ולאמהות הבית.

השנה לומדים בבתי"ס האזוריים, הפנימיות וכפרי הנוער שבפיקוח המינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי כ-110 אלף תלמידים. כ-70 אלף תלמידים לומדים בבתי"ס אזוריים וכ-40 אלף – בפנימיות ובכפרי הנוער. המינהל פתח השנה את חטיבת הביניים הממלכתית-דתית בן יקר בכפר הראו"ה. כמו כן נפתח ביה"ס העל יסודי שש-שנתי נופי הבשור, המאחד את שני בתי"ס העל יסודיים של המועצה האזורית אשכול, שבאזור עוטף עזה – מעלה הבשור והבשור. בבניית ביה"ס הממוגן הושקעו כ-60 מיליון ש"ח. בראיון לקו לחינוך, מצוין מנהל המינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי, יחיאל שילה, כי השנה התווספו לפנימיות המינהל כ-5,000 תלמידים חדשים. כ-400 תלמידים הגיעו מחו"ל, ללא ההורים, במסגרת בפרויקט נעל"ה ועליית הנוער. לדבריו, תקצוב בני הנוער מחו"ל מוטל השנה על משה"ח באופן בלעדי, לאחר שהסוכנות היהודית, שמימנה עד כה מחצית מהפרויקט, נסוגה ממנו.

בכנס היערכות שערך השלטון המקומי לקראת פתיחת שנת הלימודים, טענו מספר ראשי רשויות מקומיות ומנהלי מחלקות חינוך, כי השנה התקבלו למספר בתי"ס בכפרי נוער תלמידים

■ **בתל אביב; מערכת החינוך גדלה בכ-7,000 תלמידים** – בבתי"ס ובגני הילדים העירוניים בתל אביב לומדים השנה 61,700 תלמידים. מעריית תל אביב נמסר, כי במערכת החינוך העירונית חל גידול בכ-7,000 תלמידים לעומת תשס"ט. כ-3,300 תלמידים נוספים המתגוררים בתל אביב, לומדים בגנים ובבתי"ס פרטיים בעיר ומחוץ לה. השנה נפתחו בתל אביב שבע כיתות גן חדשות, חמש מהן באשכול גנים באיכות בנייה גבוהה, שהוקם במתחם רמז-ארלוזורוב. בחינוך העל יסודי בעיר מונו שני מנהלים חדשים; צוריאל דביר בתיכון צייטלין ודדו איטח במפתן אלון. כמו כן מונה אילן בהירי כממלא מקום מנהלת ביי"ס עירוני י"א למשך שנה. מפעל ההזנה בתל אביב יכלול השנה 4,500 תלמידים מ-22 בתי"ס בדרום העיר ובפ"ו.

לקראת פתיחת שנת הלימודים השקיעה העירייה כ-20 מליון ש"ח בעבודות בינוי, שיפוץ ואחזקה במוסדות החינוך. חלק ניכר

מעריית תל אביב נמסר, כי במערכת החינוך העירונית חל גידול בכ-7,000 תלמידים לעומת תשס"ט.

מתקציב השיפוצים הוקצה לגני הילדים, שמרביתם שוכנים במבנים ישנים. כמו כן שופצו חזיתות המבנים, החצרות ומגרשי הספורט בבתי"ס; עירוני י"ב, אחווה, חסן ערפה והפתוח ביפו, עירוני ח' ומודיעים ביד אליהו, דיזנגוף בקריית שלום, תל נורדאו ועירוני ה'. בנוסף לכך סולק האסבסט ממרבית גגות ביי"ס רוז מצקין, הוגשו מספר בתי"ס לתלמידים עם מוגבלויות, ונרכשו מאות מזגנים חדשים למוסדות החינוך. לבתי"ס העל יסודיים המנוהלים על ידי עמותות וארגונים – אליאנס, גימנסיה הרצליה ותיכון חדש, העבירה העירייה כשני מיליון ש"ח, לביצוע שיפוצים במהלך הקיץ.

■ **בירושלים; עלייה במספר התלמידים בחינוך הממלכתי** – בכל מגזרי החינוך בירושלים לומדים בתש"ע כ-230 אלף תלמידים. בחינוך הממלכתי והממלכתי-דתי בעיר, כולל במגזר הערבי, לומדים למעלה מ-100 אלף תלמידים – גידול של כ-735 תלמידים לעומת תשס"ט. כ-40 אלף תלמידים נוספים, מהמגזר הערבי, וכ-91 אלף תלמידים, מהמגזר החרדי, לומדים במוסדות החינוך הפרטיים בעיר.

בעקבות הגידול במספר התלמידים בחינוך הממלכתי והממלכתי-דתי בירושלים, נפתחו במגזרים אלו כיתות נוספות; שש כיתות גן, עשר כיתות א' וחמש כיתות ז'. מהעירייה נמסר, כי בימים אלו מתגבש שיתוף פעולה בין העירייה למשה"ח וקרן אתנה, שבמסגרתו ייושם פרויקט "מחשב נייד לכל מורה" בבתי"ס בעיר.

■ **בשוהם; נפתחו שני בתי"ס על יסודיים צומחים** – בשוהם נפתחו השנה שני בתי"ס על יסודיים צומחים – ממלכתי וממלכתי-דתי. ביה"ס הממלכתי-דתי יכלול אולפנה לבנות וישיבה לבנים. האישורים ממשה"ח לפתיחת שני בתי"ס התקבלו רק לפני חמישה חודשים, ולכן עדיין לא נבנו להם מבני קבע.

בביה"ס העל יסודי הממלכתי נפתחו 11 כיתות ז'. ביה"ס יפעל השנה בתיכון שוהם, במתחם נפרד שהוכשר עבורו. בניית השלב הראשון של מבנה הקבע של ביה"ס תסתיים לקראת פתיחת שנת הלימודים תשע"א. כמנהלת ביה"ס מונתה אביבה וגנר.

בביה"ס העל יסודי הממלכתי-דתי נפתחו שתי כיתות ז'. כמנהל ביה"ס מונה רפאל גורן.

השנה מיושמת בשוהם לראשונה רפורמת אופק חדש. הרפורמה מיושמת בבתי"ס היסודיים אבן חן, אבני החושן ורבין.

■ **בחיפה; עלייה של 6% במספר תלמידי כיתות א'** – בבתי"ס ובגני הילדים של החינוך הממלכתי, הממלכתי-דתי והמוכר שאינו רשמי בחיפה, לומדים השנה כ-48 אלף תלמידים.

במשך שנים לא מעטות סבלה העיר מהגירה שלילית, בעיקר של משפחות צעירות, דבר שבא לידי ביטוי בהתמעטות התלמידים בחלק מבתי"ס. השנה נסגרו מסיבה זו שני בתי"ס יסודיים בעיר – מעלה כרמל והקישון. עם זאת בעירייה מציינים בסיפוק, כי בתש"ע חל לראשונה גידול משמעותי, של כ-6%, במספר התלמידים בכיתות א' בעיר. מספרם הכולל של תלמידי כיתות א' בחיפה עלה מ-2,023 בתשס"ט ל-2,146 תלמידים בתש"ע.

■ **בנתניה; נפתחה כיתה על אזורית לתלמידים מצטיינים** – במערכת החינוך בנתניה לומדים השנה כ-35 אלף תלמידים. בעיר נפתחו שלושה בתי"ס יסודיים צומחים – בתי"ס הממלכתיים תשרי ורבין וביה"ס הממלכתי-דתי רועי קליין. כמו כן מוזגו בתי"ס היסודיים דוד ואיתמר לבי"ס אחד, בשל מיעוט התלמידים בכל אחד מהם. לרפורמת אופק חדש מצטרפים השנה 14 בתי"ס יסודיים. בסך הכל מיישמים את הרפורמה מ-22 בתי"ס היסודיים בנתניה.

בחינוך העל יסודי בנתניה תופעל לראשונה השנה כיתה על אזורית לתלמידים מצטיינים. הכיתה תופעל בבי"ס שרת, בשיתוף עם עמותת מופת למצוינות במתמטיקה ומדעים. כמו כן יפתחו השנה כיתות אומ"ץ לתלמידים מתקשים בשכבות י', בכל ששת בתי"ס המקיפים בעיר. העירייה תשקיע בכיתות אומ"ץ תקציב של כמיליון ש"ח.

■ **בגן יבנה; חטיבת הביניים עברה למבנה קבע** – כ-4,800 תלמידים ילמדו השנה במערכת החינוך במועצה המקומית גן יבנה, כ-300 תלמידים יותר מאשר בתשס"ט. היישוב עבר בעשור האחרון אכלוס בהיקף ניכר של משפחות צעירות, וקצב בינוי הכיתות ומוסדות החינוך אינו מדביק את הגידול באוכלוסיית התלמידים. לקראת פתיחת שנת הלימודים עברה חטיבת הביניים נעמי שמר, שנפתחה אשתקד, למבנה קבע חדש. כמו כן הועברו למבני קבע ארבע כיתות גן ביישוב.

בארבעת בתי"ס היסודיים בגן יבנה הוקמו לאחרונה ספריות, בהשקעה של כמיליון ש"ח מתקציב המועצה. ציוד הספריות, בעלות של כ-800 אלף ש"ח נוספים, נעשה במימון תרומה של קרן PEF.

■ **באשקלון; עדיין לא הושלם המיגון** – בבתי"ס ובגני הילדים באשקלון לומדים השנה כ-25 אלף תלמידים. לקראת פתיחת שנת הלימודים בוצעו במוסדות החינוך בעיר שיפוצים בעלות של כ-10 מיליון ש"ח. בעוד כארבעה חודשים תסתיים בנייתו של מרכז מצוינות עירוני, בעלות של 10 מיליון ש"ח נוספים.

לאחר מבצע עופרת יצוקה הציב פיקוד העורף מיגוניות בעשרה גנים ובשני בתי"ס בעיר, אולם בעשרות מוסדות חינוך נוספים עדיין אין מיגון או שקיים מיגון חלקי.

בנושא זה אמר בשבוע שעבר ראש העיר, בני וקנין, כי הממשלה הפרה בצורה בוטה את הבטחתה למגן את כל מוסדות החינוך.